

ת"פ 274/12 - מדינת ישראל נגד יהודה כהן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 17-274 מדינת ישראל נ' כהן
30 Mai 2021

לפני כבוד השופט מיכל ברק נבו

המאשימה מדינת ישראל

על ידי פרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) - עו"ד ניר הורביז

נגד

יהודיה כהן

הנאשם

על ידי בא כחיו עו"ד ניר ישראל

גזר דין

ההרשעה

1. הנאשם הורשע ביום 7.1.21, לאחר הליך הוכחות, בביצוע שתי עבירות של סיווע לניסיון לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמיות, לפי סעיף 415 סיפה, ביחד עם סעיפים 25 ו-31 **חוק העונשין, התשל"ז-1977 [חוק העונשין]**, ובביצוע שתי עבירות של הלבנת הון במטרה להסתיר את זהות בעליו של הרכוש האסור, את מקוםו ותנוונו, לפי סעיף 3(א) **חוק איסור הלבנת הון**, התש"ס-2000 [חוק איסור הלבנת הון].

2. בכתב האישום (המתוקן) שהוגש נגד הנאשם, יוחסו לו שתי עבירות של סיווע לקבלת דבר בנסיבות מחמיות, לפי סעיף 415 סיפה, ביחד עם סעיף 31 **חוק העונשין**, ושתי עבירות של اللبنت הון במטרה להסתיר את זהות בעליו של הרכוש ה אסור, את מקוםו وتנוונו, לפי סעיף 3(א) **חוק איסור הלבנת הון**. בסופו של יומם הרשות**ו**, כאמור, בסיווע לניסיונ לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמיות, ובUberiyot הלבנת הון שיוחסו לו. קבעתי כי לא ניתן להרשייע את הנאשם בסיווע לעבירה מוגמרת של קבלת דבר במרמה, אלא רק בסיווע לניסיון לעبور את העבירה, מאחר שלא ניתן היה להשלים את יסוד ה"קבלה", הדרוש לעבירה המוגמרת. עתה אבהיר ואפרט.

3. הנאשם הוא אזרח ישראלי, חי בהונגריה מאז 2006. במועד לא ידוע בשנת 2015, במהלך שהותו בישראל, פנה הנאשם לאדם המכונה "ג'ריגוס" ובקש ממנו לספק לו, תמורת עמלה, חשבונות בנק ברחבי אירופה, על שם חברות פיקטיביות [**חשבונות בנק פיקטיבים**], לצורך ביצוע הונאות, לשם הוצאת כספים במרמה מחברות שונות. הנאשם לא ידע זאת, אך ג'ריגוס פעל באותה תקופה כסוכן של **רשות האכיפה האמריקאית [ה-FBI]**.

הוכח לגבי האישום הראשון והשלישי, כי הנאשם סיווע בחודשים מאי ווינו 2015 לקבצת יחידים, שזהותם אינה ידועה למואשימה [**מבצעי ההונאה**], להוציא במרמה כספים משתי חברות [**כספי המרמה**], האחת שמקום מושבה בצרפת, JC2[**החברה הצרפתית**], והשנייה שמקום מושבה בגרמניה, MOUSER ELECTRONICS[**החברה הגרמנית**] [ביחד: **חברות המромמות**], ולהעביר את הכספי לחשבונות בנק פיקטיבים ב-**bankCitybank** שבhonegria [CB], שספקו

על ידי גרייגס לנאשם, ועל ידי הנאשם למבצעי ההונאה. באשר לחברת הצרפתית, חשבון הבנק הפיקטיבי שספק גרייגס רשום על שם החברה הפיקטיבית Euromarketing [EM]. באשר לחברת הגרמנית, חשבון הבנק הפיקטיבי שספק גרייגס רשום על שם החברה הפיקטיבית Daylight Technologies KFT [DT].

לחברה הצרפתית פנה מי מבצעי ההונאה באמצעות כתובות דוא"ל והציג עצמו כעובד בסניף הבנק שבו התנהל חשבון הבנק של החברה. כתוצאה מאותה התהזהות, ביום 21.5.15 העבירה החברה הצרפתית 237,000 אירו לחשבון בנק פיקטיבי, שאות פרטיו סיפק הנאשם (האישום הראשון).

לחברה הגרמנית פנה מי מבצעי ההונאה באמצעות כתובות דוא"ל, והציג עצמו כפני עובדת של אותה חברת כסמנכל' הכספיים שלה. כתוצאה מאותה התהזהות, ביום 16.6.15 העבירה החברה הגרמנית 480,000 אירו לחשבון בנק פיקטיבי, שאות פרטיו סיפק הנאשם (האישום השלישי).

בשני המקרים, כספי המרמה הועברו, כאמור, לחשבון בנק פיקטיבי, אך בעקבות התערבות רשות החקיר האמריקאית, לא הגיעו לנאים או למי מבצעי ההונאה, ומלהכילה אף לא יכולים היו להגיע אליהם. לנוכח עובדה זו הרשעתி, כאמור, את הנאשם בסיוו **לניסיונו** לקבלת דבר במרמה, שכן קבعتי כי לא ניתן היה להשלים את יסוד ה"קבלה", הדרוש לעבירה המוגמרת.

כפי שהוכח לגבי האישום השני, הנאשם סיפק למבצעי ההונאה את פרטי חשבונות הבנק הפיקטיביים כדי שנציגי החברה הצרפתית יפקido בהם את כספי המרמה, במטרה להסווות ולהסתיר את זהות בעליו של הרכוש האסור, את מיקומו ותנוועתו.

כפי שהוכח לגבי האישום הרביעי, הנאשם סיפק למבצעי ההונאה את פרטי חשבונות הבנק הפיקטיביים כדי שנציגי החברה הגרמנית יפקido בהם את כספי המרמה, במטרה להסווות ולהסתיר את זהות בעליו של הרכוש האסור, את מיקומו ותנוועתו.

הרכוש שאותו סייע לנאים למבצעי ההונאה לקבל במרמה מהחברות המרומות הוא "רכוש אסור", כהגדרתו בחוק, שכן מקורו בעבירה של קבלת דבר במרמה, שהיא "עבירות מקור" לפי החוק.

4. בסיכומו של דבר קבعتי אפוא, כי הוכח מעל לכל ספק סביר שגרייגס שימש כסוכן רשות האכיפה האמריקאית, ושיחותו עם הנאים בקשר לעניינים מסוים כתוב האישום Dunn נעשו בהקשר זה. הנאים ביקש מגרייגוס לספק לו חשבונות בנק פיקטיביים עבור אחרים, וLERİGGES העביר לו את פרטי החשבונות באמצעות טווטות בתיבת AIMail, שאות פרטיו הגישה אליה שלח לנאים. עוד הוכח מעל לכל ספק סביר, שביום 21.5.15 הוציאו במרמה 237,000 אירו מהחברה הצרפתית, וביום 26.6.15 הוציאו במרמה 480,000 אירו מהחברה הגרמנית. כן הוכח שהנאשם היה מעורב בהעברות כספים אלה, שהכספיים הועברו לחשבונות הבנק הפיקטיביים, שהמעטפת של המעשים הייתה פלילית והנאשם היה מודע לכך. הוכח שהנאשם היה מודע לכך שבוצע מעשה מרמה, אף אם לא הכיר את פרטי התכנית

ולא.

נוסף על כך קבעתי לגבי עבירות קבלת הדבר במרמה כי אומנם, מעשי המרמה הושלמו והעברות הכספיים בוצעו במלואן, אך הכספיים לא הגיעו ולא היו יכולים להגיע לידי מבצעי ההונאה, שכן דבר ביצוע המרמה היה ידוע לרשותם בזמן אמת, והחשבונות שהוצעו לרשויות הנאמנים כדי שיעמידם לרשות מבצעי ההונאה היו כל העת בשליטת רשות האכיפה. הכספיים במקרה דנן הועברו מלכתחילה, ובהתאם לתוכנן מראש רשות, לחשבונות בשליטת הרשות.

עוד קבעתי, כי הוכחו כדברי הנסיבות המחייבות שנלו לניסיון לקבלת הדבר במרמה: סכום הכספי שהוצע במרמה מהחברה הצרפתית הוא 238,000 אירו ומהחברה הגרמנית הוצאו במרמה 480,000 אירו. אלה סכומים גבוהים ו邏輯י - היקף המרמה מצדיק קביעה כי מדובר בנסיבות מחמייה. נוסף על כך התייחסתי לתחכים ולנסיבות ביצוע העבירה, קרי: השימוש באמצעות טכנולוגיים, העובדה שמדובר במספר משתפים, המידור שננקט (למשל - בפני גרייגס, שהוא כביכול שותף לעבירה, לא הוציאו מבצעי ההונאה בשמותיהם או בפרטיו זיהוי), נעשתה פניה לחברות בארצות שונות, ועוד.

אשר לעבירות הלבנתה קבעתי כי במקרה שלפנינו, הכספיים שהופקדו בחשבונות הבנק הפיקטיבים היו פירותיהם של ניסיונות לבצע עבירות של קבלת דבר במרמה, ועל כן הוכח כי מקור הכספיים בניסיון לעבור עבירת מקור. עוד קבעתי שגם בניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מהוועה עבירה מקור לעניין חוק אייסור הלבנתה הווע. משכך, הנאשם, בהשגו עבור מבצעי ההונאה חשבונות בנק ששימושם לקליטת כספי המרמה, הניח את התשתיות הנדרשת להסתתרת הכספיים הללו, שהם פירות העבירה, להסתתרת מקורם, להסתתרת זהות מבצעי ההונאה, ולאחר מכן הוציא הכספיים לצורך הנהה מהם בעtid. קבעתי, אפוא, שהנאשם ביצע עבירות של הלבנתה הון לפי סעיף 3(א) לחוק אייסור הלבנתה הווע.

הטייעונים לעונש

טייעוני המאשימה

5. לטענת ב"כ המאשימה, כלל העבירות שבנה הורשע הנאשם נבערו במסגרת איורע אחד. אף על פי כן, בקביעת העונש הכלול, בית המשפט מתבקש להתחשב בכך שמדובר בריבוי עבירות.

חלק נכבד מטייעוני ב"כ המאשימה יבואו לידי ביטוי בפרק הדיון וההכרעה, ועל כן אחזר על הדברים בתמצית בלבד. בהתייחס לנסיבות הקשורות ביצוע העבירות טען ב"כ המאשימה, כי מעורבות הנאשם ביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום הייתה ממשמעותית, ואף על פי שהנאשם הורשע בניסיון לסייע בלבד, יש להביא בחשבון, שהعبירות בוצעו בנסיבות מחמיות והסיבה לכך שמדובר בעבירה ניסיון בלבד (ולא בעבירה מוגמרת), טמונה בבלתי השלים העבירה על ידי רשות האכיפה, ולא במעשה צזה או אחר של הנאשם או מי מבצעי העבירה. ב"כ המאשימה סקר את העריכם המוגנים העומדים בסיס העבירות שבנה הורשע הנאשם והציג כי הנאשם סיע לקבוצות הונאה שונות להוצאה במרמה כספים מחברות שונות, באופן מתמשך, מתחכם ומתווכן היטב. כמו כן היקף הנזק הממוני הפוטנציאלי הטמון בעבירות שbowzu עמד על כ-3,000,000 ל"ך. עוד הוסיף כי ההליך בעניינו של הנאשם הוא חלק מפרשיה רחבה מאוד של עבירות הונאה בינלאומיות של "הנדסה חברתית"^[1], שbowzu על אדמות ישראל. בכך טמונה פגיעה קשה במעמדה הבינלאומי של ישראל. הפרקליט הדגיש את "הקלות הבלתי נסבלת" (כהגדתו) שbowzu עבירות מסווג "הנדסה חברתית" כמעט כמעט עמוד 3

לא מאמץ, שלעומתה עומד הקושי הרב לגלוות עבירות מסווג זה. הוא צין שלא מלא גיסו של עד המדינה, ושיתוף הפעולה החוקירתי הבינלאומי, עבירות אלו לא היו מתגלות. עם זאת, היו גם היבטים ממתנים בנושא הפגיעה, העומדים לזכות הנאשם, ובهم העובדה שהוא לא היה המבצע העיקרי של העבירה, אלא סיע למראים בפעולותם.

אשר למדיניות העונשה הנוגנת הפנה ב"כ המאשימה למספר פסקי דין בעלי מאפיינים דומים לעניינו, שמהם ניתן ללמוד, לטענותו, על חומרת העבירות שביצע הנאשם ועל מגמה של החמרה בעונשה ובהרטעה בתחום הערביונות הכלכלית, לרבות בעבירות מרמה והלבנתה הון, כמו גם על העונשה למי שהורשע בסיווע לביצוע העבירות. לרלוונטיים שבין פסקי הדין הללו ATI'HS בפרק הדיון וההכרעה.

לנוח כל המתואר לעיל, טען ב"כ המאשימה כי מתחם העונש ההולם בגין כל העבירות שבן הורשע הנאשם נע בין עד ל-36 חודשים מאסר בפועל וקנס כספי سنע בין 50,000 ועד 150,000 ₪.

6. בנסיבות שאין קשרות בביצוע העבירות: בהתייחסו למקוםו של הנאשם בתחום העונש ההולם, הזכיר ב"כ המאשימה כי הנאשם כפר באישומים נגדו וניהל משפט עד סוףו ועל כן אין מקום להתחשב בו בהיבט של נטילת אחריות למעשים. עוד טען הפרקליט כי המעשים איןם בני תקון. חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות אינו צריך להיות שיקול לחייב בגזירת עונשו של הנאשם, שכן בהתחשב בהיקף הפרשה שתיק זה הוא חלק منه, החקירה התנהלה במהלך גם המשפט התנהל ביעילות והיה קצר, יחסית. עוד הוסיף התובע, כי אין משמעות לכך שהנאשם נעדך עבר פלילי, מאחר שהעבירות שבן הורשע מבוצעות ככל עלי רקע נורמטיבי, ועל כן מאפיין זה משותף למרבית הערביונים בתחום.

לאור כל האמור, ומשיקולי הרთעתת הרבים והרתעה אישית, סבר ב"כ המאשימה כי יש למקם את הנאשם ברף הבינוני נמוך של המתחם ובהתקאם, להטיל על הנאשם עונש של 20 חודשים מאסר בפועל, מאסר על תנאי לפי שיקול דעתו של בית המשפט, וקנס בסך 100,000 ₪.

טייעוני ההגנה

7. ההגנה לא הביאה ראיות לעונש, אלא הפנתה למסמך אחד שהוגש במהלך המשפט, שיוזכר בהמשך.

בפתח דבריו, טען ב"כ הנאשם כי מעורבות הנאשם בביצוע העבירות הייתה שולית, ועל כן יש לקבוע מתחם עונישה מינורי, שיבטא את חלקו ומידת אשמתו של הנאשם ביחס לכל הפרשה. עוד הוסיף כי גם שניתן לבצע חלוקה של האירועים, מדובר באירוע מתמשך אחד ולא במספר אירועים.

עוד טען הסגנור, כי מתחם העונשה שהמאשימה עותרת לו חרוג מדיניות העונשה הנוגנת במקרים דומים, בהתייחסו לפסקי דין שאלייהם הפנה ב"כ המאשימה עמד על היחס שבין מידת האשמה והיקף הנזקים שנגרמו באותו מקרים בהשוואה ל מקרה דין. עם זאת, ההגנה לא הביאה כל פסיקה מצידה, והסתפקה בטענה שהמקרה דין לא דומה לאף מקרה אחר שנדון בפסקה. הסגנור טען כי המקרה של הנאשם אינו מצדיק עונשה חמירה. בהקשר זה הדגיש ב"כ הנאשם כי רשותות האכיפה האמריקאית אפשרו לאלמוניים לפעול במסגרת ידועה מראש שבה הם הבטיחו כי לא יגרם

נקז ממוני. משכך, ובהינתן שאין נזק כלכלי, חומרת המעשה מצטמצמת מאוד באופן, שמרחיק את עניינו של הנאשם מהחומרה היתריה שלאלה מכונת המאשימה. ביטוי נוסף להיעדר החומרה במעשה הנאשם הוא בכך שבצורת ובגרמינה, המקום שבו בוצעה לכוראה ההונאה, וכן בהונגריה, שהנ帞ם הוא תושב בה ושם נמצא הבנק ובו החשבונות שלו הועברו הכספיים, לא נפתחה חקירה נגד הנאשם. עוד טען, כי אין זה הוגן להעניש בחומרה ולקחת בחשבון גם את עבריות הלבנת ההון, מקום שבו רשות האכיפה שלטו על המדינה שבה אפשרו למבצעי העבירה לתקדם ביצוע העבירות. הוא הביא כדוגמה מקרים שבהם הרשות הפסיקו את ביצוע המעשים טרם השלמת הלבנת ההון, וטען כי אילו חפצו הרשותות בכך, היו יכולות למנוע, גם כאן, השלמת עבריות אלה. אילו עשו כן, לא היה הנאשם מושע בעבירות מוגמרות של הלבנת הון.

8. אשר לנסיבות הקשורות ביצוע העבירות ומידת הפגיעה בערכיהם המוגנים כתוצאה מביצוע העבירות, טען ב"כ הנאשם כי הגם שהכרעת הדין ברורה, משלא נחרכו מבצעי ההונאה, לא ניתן לקבל את מלאה התמונה באשר להיקף המעויבות והידיעה של הנאשם, ויש בכך כדי להצדיק קביעת מתחם נמוך. מאחר שככל מעשי הנאשם מסתכנים, הלכה למעשה, במסירת פרטי חשבונות הבנק, בתיווך שבין גריigos לאלמוניים (שהרי גריigos אינם דובר השפה העברית), אזי במנעד החומרה מתקרבים מעשי הנאשם לסייע במובן הקלאסי. הסגנון הדגישי כי הנאשם לא שلط בשום עסקה ולא היה-Amor לקלbet את פירות העבירה. כל שרצתה הנאשם הוא להחזיר את חובו לגריגוס בסך של 2,000 אירו. כל ההחמרה שנובעת ממעשה ההסתירה אינה מובהקת בענייננו, שכן הנאשם אינו בעל ידע כיצד לבצע עבירות הלבנת הון. לא מיוחס לנ帞ם תכנון מוקדים. התכנון המקדים הוא של מבצעי עבירת ההונאה שלא נחרכו, ושל גריigos, שעלה פי התשתיות הקים את התשתית הפיננסית להעברת הכספיים בדרך שתסייע את בעלי הזכיות בהם. חלקו של הנאשם הוא בתיווך ביניהם, קרי: חלקו שלו. נוסף על כן, מעשי הנאשם נמצאים ברף הנמוך לאחר רוחו שהעבירה לא הושלמה. מידת המעויבות והפיקוח של הרשות האמריקנית מבדילה את המקרה Dunn מקרים אחרים, שבהם המעשה הפלילי הוא בבחינת יוזמה מלאה של הנאשם.

על כן, לאור עיקרון ההלימה, לאור היעדר פסיקה מרובה בעבירות אלה, לאור הנסיבות הקשורות ביצוע העבירות שבין הורשע הנאשם, טוענת ההגנה כי מתחם הענישה צריך להיות בין מאסר עד תנאי עד צו מבחן או צו שירות לתועלת הציבור.

9. נסיבות שאין הקשורות ביצוע העבירות: באשר למיומו של הנאשם בתוך המתחם, סקר ב"כ הנאשם את נסיבותיו האישיות, ובכלל זה ציין כי הנאשם מתגורר בהונגריה עם בת זוגו, שעימה התחתן לפני שנה), ועם בתה בת ה-14 מנישואים קודמים, שלא משמש הנאשם כאב. לנשам גם ארבעה ילדים המתגוררים בארץ. מיד לאחר מעצרו שוחרר הנאשם בתנאים מגבלים שככלו עיכוב יציאה מהארץ, אך שהוא מחויב להישאר בישראל תחת צו עיכוב יציאה במשך חמישה חודשים^[2], וכך נמנעה ממנו יכולת להתרנס ולראות את משפטו בהונגריה. הנאשם פוטר ממוקם עבודתו ונאלץ למכור את כל נכסיו ומניותיו כדי לממן ערבותות (כעולה ממסמך שהוצע במהלך המשפט - נ/9). היום מצא הנאשם עבודה בדוחק, הוא משתמש כסוכן בחברה הסוחרת במכוניות, ונמצא בחוסר ודיות כלכלית. ניהול ההליכים המשפטיים הגדילו את הקשיים הכלכליים של הנאשם והקשו עליו למצוא עבודה ולהתרנס, אך שהגע לחורבן כלכלי. הנאשם תרם את מיטב שנותיו למדינת ישראל, שירות בחיל האויר ביחידת מסוגת ושירות שלוש שנים קבוע ביחידתו, שם הקיים מערכ לימוד וטכנולוגיה. בית המשפט מתבקש ליתן את הדעת על כך שהעבירות בוצעו לפני כSSH שנים ואין הצדקה לענישה חמירה בחלוף זמן כה ניכר. בחלוף הזמן פעל ה甯ם לשיקם את חייו, למצוא פרנסה ולהרחק עצמו מגורמים עבריינים כגון גריigos. הנאשם בעדר עבר פלילי וזה הסתברכוו הראונה עם רשות האכיפה בישראל. אשר להרתעת הרבים הפנה ב"כ הנאשם לדוח ועדת דורנור וטען, כי ממצאי הדוח מראים כי שימוש במאסרם, קל וחומר

מאסרים ממושכים, אין בהם כדי לקדם שום תכילת הרתעה.

לאור האמור עתר ב"כ הנאשם לבטל את הרשעה לפי הוראות סעיף 192(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], **תשמ"ב-1982**.

דבר הנאשם

10. הנאשם בדבריו האחרונים אמר: "אני כנראה לא בדקתי לעומק את הדברים מול מי אני מתנהל ואני מאד מצטער שדבר צזה קרה. אני לא עושה דברים כאלה... אני מאוד מצטער שדבר צזה קרה ונפלתי לדבר זהה אבל באמת שלא הייתה לי כוונה לרמות מישחו". לדבריו, שנודע לו שמדובר בהונאה עצר את ההתקשרות, ביקש לנתק כל קשר עם המעורבים וביקש להחזיר את הכספי חזרה. הוא האשים את ה-FBI ואמר: "הם שמו אותי בגין מטרה כדי הגיעו לachi, עצם הפניה הייתה אליו". אם לא היו פונים אליו לא הייתה מגיע למצוב זהה. יכול להיות שההתנהלות שלי לא הייתה נכונה באותו זמן, אם הם לא היו בונים את כל התשתיות הזאת לא הייתה מגיע למצוב זהה".

דין והכרעה

11. חרב הסכמת הצדדים כי עסוקין באירוע אחד, אני סבורה כי במקרה שלפניו מדובר בשני אירועים נפרדים: האחד, הניסיון לרמות את החברה הצרפתיות, הכולל בתוכו גם את עבירת הלבנת ההון הקשורה בניסיון זה; الآخر, הניסיון לרמות את החברה הגרמנית, הכולל אף הוא בתוכו את עבירת הלבנת ההון הקשורה בניסיון זה. זאת, על-פי כל המבחן שנקבעו בפסקה. מבחינת המבחן ה"צורני-עובדתי", כל ניסיון מרמה כולל פעולות, שניתן להפריד בין לבן הפעולות הקשורות לניסיון המרמה האחר (ולחדרו ממעשה נוסף אחריו כל ניסיון שכזה), בעוד פעולות הלבנת ההון בכל מקרה משולבות בגין מעשה המרמה. כך גם קבעתי בהכרעת הדין (פסקאות 94-96), שם ציינתי: " כניסה הכספיים שהועברו בשל ההונאה מהחברות המרומות לחשבונות שאוטם סייפן הנאשם למבצעי ההונאה, משלבת בתחום גם רכיב של העבירה העיקרית (ניסיון לקבל את הכספיים) וגם פעולה שנועדה להסotta את זהות מקבלי הכספיים ולאפשר שימוש בהם בעתיד... הכספיים שהועברו מהחברות המרומות עקב המרמה הם, ללא ספק, 'רכוש אסור'. העברת הכספיים לחשבונות בנק פיקטיביים מהוות גם רכיב בעבירות המקור (ניסיון קבליה), אך גם פעולה הסתרה, ומשכך, לפניו מקרה שבו אין קו גבול חד ובvisor בין עבירות המקור לפעולות הלבנת ההון". גם מבחינת המבחן ה"מהותי-מוסרי", הבוחן בעיקר את האינטרסים של קרבן העבירה ואת הערך החברתי שנפגע, עסוקין בשני אירועים נפרדים (ר' ע"פ 4039/19 נחמני נ' מדינת ישראל [17.3.21], פסקה 92 מפי כבוד השופט עmittel). לפיכך יש לדעת מקרים לקבע מתחם ענישה נפרדת לכל אירוע. עם זאת, מיליא אקבוע, בסופו של יומם, עונש כולל לכל האישונים, ועל כן אין משמעות מעשית רבה לשאלת אם מדובר באירוע אחד או שני אירועים. כפי שכבר נפסק, "הסיפור לאירועים נועד לתכלית פונקציונלית, ככל עוזר ידי בית המשפט הגוזר את הדין... מיליא במישור מהותי מוטל על בית משפט הקובל מתחם עונש לשקל את מספר המיעשים ואת חומרתם, אף אם הם סוגו כחלק מאירוע עברייני אחד" (ע"פ 17/17 8888 שירדי נ' מדינת ישראל [10.12.18], פסקה 14 מפי כבוד השופט פוגלמן). התוצאה המעשית בנושא זה תהיה תואמת, אפוא, את הסכמת הצדדים.

12. טענת ההגנה שלפייה מרבית המאפיינים שיש לבחון לצורך קביעת מתחם הענישה אינם מתקיימים ואני רלוונטיים, בשל כך שהנאשם הורשע בסיווג לניסיון לעבורי את עבירות הקבלת דבר במרמה, ולא ביצוע העבירה המוגמרת - דינה להידחות. העובדה שמדובר בניסיון בלבד משפיעה על מידת הפגיעה שהתרחשה בפועל, אך אינה

מאליגת את הצורך לבחון את מעשי הנאשם בראוי העבירות שהתקוון לבצע. כך, בפרט, כאשר הסיבה לכך שהניסיונו לא צלח אינה קשורה בנאשם או בחריטה מצידו או מצד מי מבצעי העבירה האחרים, אלא בכך שמדובר בניסיון בלבד צליח, בשל פועלות רשות האכיפה, שלא הייתה ידועה לנאשם או לآחחים בזמן אמת. וכך, "לענין ניסיון, אין נפקה מינה אם עשיית העבירה לא הייתה אפשרית מ对照检查 מצב דברים שהמנסה לא היה מודע לו או טעה לגביו" (סעיף 26 לחוק העונשין).

13. **הערכדים החברתיים שנפגעו** ממעשי הנאשם הם חופש הרצון, הפעולה והבחירה של הפרט (בניסיונו לעבור עבירות קבלת דבר במרמה), וההגינות והאמון הדרושים לשם קיומם של חי מסחר תקינים, כמו גם מניעת פעילות עברינית על-ידי יצירת תמרץ שלילי לביצוע עבירות כלכליות בדרך של נטרול יכולת להנות מהרווח הנלווה אליהן (בעבירות הלבנתה הanton).

קיים קושי רב בחשיפת עבירות מסווג זה שביצע הנאשם, ויש להניח כי אלמלא מעורבות הרשות האמריקנית, העבירות לא היו מתגלות. בעבירות מסווג זה טמונה פגיעה קשה בהגנה על מסחר תקין ובכלכלה המשק. הפסיכה הנוגגת מלמדת שבתי המשפט חוזרים פעמי אחר פעמי על החומרה הייתה שביצוע עבירות מסווג זה והחשיבות שיש בענישה ממשית, בפרט כאשר העבירות נעברות בתחכם, אגב תכנון מוקדם וככלפי קורבנות מרחבי העולם. על כך יש להוסיף את מגמת ההחמרה בעבירות כלכליות, שעליה עמדו בתיהם המשפט שוב ושוב. אך לאחרונה שבבית המשפט העליון עמד על חומרתן של עבירות אלה:

"כפי שקבע בית משפט זה, הלבנתה הונ היא תופעה חמורה 'בעל פוטנציאל הרס עצום, ובפרט מבחינה כלכלית וחברתית' ו'היא שמאפשרת לעברינים לבצע אף להרחב את מנעד העבירות שביצועם הם נוטלים חלק' (ע"פ 3725/19 **מוחמד זידאן נ' מדינת ישראל** [ענין] זידאן], פסקה 23).

בהתאם, שב בית המשפט העליון והדגיש כי יש לקבוע מדיניות של ענישה מחמירה בעבירות כגון דא באופן שישקף את שיקולי ההרתה:

"במקרה זה מדובר בעבירות גנבה בסכומים משמעותיים שבוצעו על ידי המערערת שהיתה עורכת דין וניהלה עbor לתקופת ביצוע העבירות חיים נורמטיביים. דומה ענינה לעוניים של עבורי עבירות צווארון לבן', אשר נעברות מטבע אופיין, על פי רוב, על ידי אנשים נורמטיביים ובעל נקי, על אודותיהם אמר בית משפט זה בהתיחס למידניות הענישה הרואה בעבירות מסווג זה כי: 'בית משפט זה עמד לא פעם על ההחמרה הנדרשת בעבירות כלכליות, המכוננת עבירות 'צווארון לבן'. בעבר נטו בית המשפט להקל עם מבצעי עבירות מסווג זה, בשל תדמיתן 'הנקיה' יותר ביחס לעבירות אחרות. ואולם, לעיתים החורבן שעבירות כלכליות עלולות להשתרע להמיט על נפגעייהן הוא גדול לאין ערוך מאשר עבירות רכוש 'רגילות'. נזקיהן עלולים להשתרע לאורך זמן ולсхוף גם את קרוביהם ומשפחתם של הנפגעים אל עברי פי פחת. הן עלולות להביא לScheduler ולפיגועות נוספות ברקוש, בגוף, בכוכב ובחורות...' כך ניתן להסביר, כי במידיניות הענישה בעבירות מסווג זה חלה מגמה של החמרה, מגמה שהוגדרה כמצדקה ומתחייבת..." (ע"פ 5139/19 **לביא נ' מדינת ישראל** [17.3.20], פסקה 17).

בנסיבות המקירה שלפני, אף שהנזק הכספי הישיר נמנע ברובו (כפי שפורט לעיל), קיים חשש ממשי לפגיעה בתדמיתה של מדינת ישראל כמי שמהווה מקור לביצוע עבירות של הנדסה חברתית נגד קורבנות ברחבי העולם, וזאת בשל האופי הבינלאומי של העבירות. לענין זה התייחסה כבוד השופט ברון בע"פ 6532/17 **מדינת ישראל נ' חסדי דוד לעדת הבוכרים** [8.4.2018], פסקה 26:

"מדינות המערב הכריזו מלחמה על עבירות אלה כבר בשנות ה-80 של המאה הקודמת, והדבר בא לידי ביטוי בחתימתם של הסכמים בינלאומיים כדוגמת אמנה האו"ם נגד הסחר הבלתי חוקי בסמים נרקוטיים וחומרים פסיכотרופיים (אמנת וינה, 1988), ואמנת מועצת אירופה בדבר הלבנתה הון, חיפוש, תפישה והחרמה של רכוש שמקורו בעירה (אמנת שטרסבורג, 1990). בשנת 1989 הקימו שבע המדינות המתועשות (G7) כוח משימה בינלאומי למלחמה בהלבנתה הון (FATF - Financial Action Task Force), שכיוון חברות בו>User rights< שרות מדיניות. חוק איסור הלבנתה הון נחקק בין היתר במטרה לאפשר לממשלה הישראלית לאשרר את אמנה וינה, ולקחת חלק בשיתוף פעולה הבינלאומי במאבק בהלבנתה הון (ראו: עניין שם טוב, עמ' 413-414; הצעת החוק, עמ' 421). ואולם, כבר בשנת 2002 אושררה אמנה וינה, והחל משנה 2016 ישראל אף חברה ב-FATF.

מידת הפגיעה בערכים המוגנים היא בינוונית, שכן מצד אחד, סכומי הכספי שביהם עסקין אינם מבוטלים ועם הצלחה להוציא את הכספי מהחברות המרומות פגעה בהן, באמון שביכולתן לתת באחרים, ובהתנהלותן העיסוקית הרגילה. בנוסף לכך את החשש שהזכרתי לעיל לפגיעה בדיומיה של מדינת ישראל, המהווה אף הוא נדבך אפשרי בנזק. לא הובאו אומנם ראיות בעניין זה, אך מדובר בהנחה הגיונית ומתחשבת; מצד שני, עסקין בנסיבות שלא צלחו, כך שבפועל, הפגיעה הכספיות מזוערת.

14. באשר **לניסיונות הקשורים לביצוע העבירה**, יש להביא בחשבון כי לביצוע הניסיונות קדם תכנון ממשי, כפי שניתן היה ללמידה מהתכובות בין הנאשם לבין גרייגוס. העובדה שהנאים פנה לגריגוס כדי שיוכן עבור מבצעי ההונאה את התשתיות הפיננסית הנדרשת לביצוע העבירה, מלבד עד כמה טענותיו שהוא לא היה חלק מתוכנן - חסרת בסיס. הנאשם הואשם והורשע כמשיע בעבירות קבלת הדבר במרמה, כך שמדובר מטעמו במאגר הווא של מי שעשה מעשים כדי לאפשר את ביצוע העבירות ולהקל עליה. כמו, הוא היה שותף לתכנון ותפקודו היה, כאמור, להכין את התשתיות הפיננסית. העובדה שהוא מתחכמים נספחים אינה גורעת מחלוקתו של הנאשם בעניין זה. חלוקתו של הנאשם ביצוע העבירה היה חלק קטן, יחסית. כעולה מהגדרטו כספי בלבד, אין טענה שהוא היה העבירין המרכזי. כפי שצוין בהכרעת הדין, תפקידו היה לtower בין מבצעי ההונאה לבין גרייגוס. החוק קובע כי עונשו של מסיע הוא מחצית העונש שנקבע בחיקוק בשל ביצועו העיקרי (סעיף 32 לחוק העונשין), ובכך בא לידי ביטוי חלקו הקטן יותר של מי שהורשע בסטיוע בלבד. הנתק הפטנציאלי מביצוע העבירות היה רב, כעולה מסכומי הכספי שאוותם העבירו החברות המרומות לחשבונות הבנק שנעודו לכך (כ-3 מיליון ₪), אך הנתק הקונקרטי שנגרם, מבחינה כספית, היה אפסי, שכן הכספיים הוחזרו לחברות המרומות. עם זאת, אין להתעלם מהנזק שנגרם לאוותן חברות במישורים האחרים שהוזכרו לעיל (הפגיעה באמון שב יכולתן לתת באחרים ובהתנהלותן העיסוקית הרגילה, כמו גם הטרחה שנגרמה להן, מطبع הדברים, לצורך להתעסק בנטrole הפגיאות הכספיות והאחרות). **הסבירות שהביאו את הנאשם לבצע את העבירות** היו סיבות כלכליות, רצון לרוח כימי. הנאשם טען כי רצה להחזיר חוב לגריגוס. בעודו אמר הנאשם שיספק לאוותן חשבונות בנק עבו עמלה (פסקה 27 להכרעת הדין). אין לפני מידע על אופות הרווחים שהוא צפויים לנאים במקרה דנן, אך ברור שהמטרה של המעשים הייתה כלכלית.

לעניין טענת ההגנה שגריגוס הוא שפנה לנאים ו"פיתה" אותו: טענה זו סותרת את קביעתי בהכרעת הדין, פסקה 44: לפי חומר הraiות, גרייגוס פעל בשירות רשות האכיפה בארץ הברית. במסגרת פעילותו, פנה אליו הנאשם, וביקש ממנו שיספק לו חשבונות בנק פיקטיבים, וזאת עקב כך שהנאים היה מודע לכליותיו של גרייגוס בโนsha. טענת ההגנה (שלילה חזר הנאשם גם בדבריו האחרונים), שלפיו הנאשם היה תמים ולא הבין לשם נתבקש לספק למבצעי ההונאה את חשבונות הבנק מנוגדת, אף היא, להכרעת הדין (שבה התבسطתי, בין השאר, על דברי הנאשם עצמו, שלפיים ידע שגריגוס עוסק בכך כדי להלבין הון עבור אנשים). לדברי הנאשם במשפטה, "אני לא יודע איך הוא עושה את זה. אני יודע שהוא עושה את זה... ברור שאין לא טיפול. ואני מבין... שהוא לא פתח על השם שלו..."

ובror... אבל אני לא יודע עובדתית שזה כן מה שקרה... להגיד לך ממש? אני אגיד לך... כן.. על דברים שעובדתית אני יודע. השערות שלי? חדשות שלי? יכול להיות".

מדיניות הענישה הנוגנת

15. הנאשם הורשע בעבירות של סיוע לניסיון קבלת דבר במרמה וכן בעבירות הלבנתו. המאשימה הצביעה על הקושי לגוזר מדיניות נוהגת בשתי העבירות יחדיו: "מדובר במקרה ייחודי וישנו קושי למצוא פסיקה בנסיבות דומות או אולי זהות. על כן, המאשימה תישען ותתייחס לעונשה בעבירות קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות וגם סיוע לקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, ולעונשה בתיקים שהווו חלק מה הפרשה במסגרת הוגשו כתבי אישום במקרים הונאה דומים במקרים מסווג זה". (פ/606-607).

אכן, קשה למצוא פסקי דין שנסיבותיהם זהות לעניין שלפניינו. הקושי נובע לא רק משלוב העבירות,قطענת המאשימה, אלא גם מכך שעסוקין לא בעברין העיקרי, אלא למי שהורשע בחילק מהUBEIROT CMSIYU, וגם מכך שעסוקין במצב של חוסר אפשרות לבצע את העבירות מחמת מצב דברים שהנאשם לא היה מודע לו. עם זאת, ב"כ המאשימה ניסה לסייע בהבאת פסקי דין דומים, או דומים בחלוקתם, ואף אני תרתי אחר פסיקה מסייעת.

16. במסגרת בחינת המדיניות הנוגנת לקביעת העונש ההולם בעניינו, נעזרתי בפסק דין של בית המשפט המחויזי בת"פ (מחוזי מרכז) 63694-03-17 **מדינת ישראל נ' ابو נאג'י** [17.12.19] [ענין ابو נאג'י] (שאליו הפנה גם התובע), שנסיבותיו דומות לעניינו ואף הוא נגע לפרשיות הונאות מסווג הנדסה חברתיות נגד חברות ברחבי העולם[3]. באותו עניין, בית המשפט (עמיתי, כבוד השופט קובו), גזר את עונשם של שלושה נאים על פי הודהתם בעבירות של זעוף, מרמה בנסיבות מחמירות והלבנתו הูן בהיקף של 1,400,000 דולר. נאים 1-2 הורשעו בעבירות של קשרית קשר לביצוע פשע; זעוף; קבלת דבר בנסיבות מחמירות והלבנתו הון. נאם 3 הורשע בעבירות של קשרית קשר לביצוע פשע ייחד עם קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות והלבנתו הון, ובUBEIROT של סחיטה באזמים (ריבוי עבירות). על נאים 1-2 (שכאמור לעיל, ערעור מצדם על חומרת העונש תלוי ועומד), נגזרו 14 חודשי מאסר בפועל, עונש מאסר על תנאי וקנס כספי בסך 60,000 ₪; ועל נאם 3 נגזרו 9 חודשים מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס כספי בסך 50,000 ₪. ערעור שהגשים נאם 3 על חומרת עונש המאסר שהושת עליו נדחה, לאחר שבית המשפט העליון קבע כי האיזון הכלול בין שיקולי העונשה אינם מצדיק הנסיבות. לצד זאת, באשר לערעורו על גובה הकנס, קבע בית המשפט העליון, שאף שהקנס כשלעצמם אינם מצדיק הנסיבות, בהסתכלות כוללת על הפרשה ועל הנאים הנוספים, יש מקום להפחית את הकנס לסך של 35,000 ₪ (ע"פ 730/20 **סaad גסאן ابو חלק נ' מדינת ישראל** [23.2.20]).

בעניין **абו نаг'и** נתן כבוד השופט קובו דעתו לגוררי הדין שניתנו בעפ"ג (מחוזי תל אביב) 18-06-67241-67 יונתן ממן נ' מדיניות ישראל [1.1.18] [ענין ממן] ובת"פ (מחוזי באר שבע) 17-01-45889- מדינת ישראל נ' **דאעס** [18.2.20] [ענין **דאעס**], שגם אליהם הפנה התובע כאן, ונסיבותיהם, בדומה לעניין **абו נаг'י**, דומות לעניינו. אותם גורי דין נוגעים אף הם לפרשיות הונאות מסווג הנדסה חברתיות נגד חברות ברחבי העולם, שגם בהן הופעל סוכן אמריקאי. וכך:

"מן הורשע על פי הודהתו בביצוע חמץ עבירות של ניסיון לקבל דבר במרמה בנסיבות מחמירות וחמש UBIROT התbezחות. האישום הראשון מלמד כי בתוכנית מרמה שהנאשם תכנן וביצע לשם קבלת כספים במרמה מסניף לבנוני של חברת אמריקאית, תוך שהתחזה לבעלי תפוקדים שונים

בחברה האמריקאית, יצר מציג שווה לפיו קיימ חוב של הסניף בלבנון לחברת האם בסך של 6,000,000 \$. הנאשם פנה לגלובוס ובקש ממנו לספק לו חשבון בנק אמין שלו יכול להעביר את כספי המרימה מחשבון בנק שברשותו בלבניה. גלובוס לא סיפק לנאשם חשבון בנק ואף דוח על ההונאה לרשות האמריקאית והערבותן מנעה את העברת הכספיים. על פי האישום השני הנאשם ניסה לקבל במרימה 130,000 אירו מבנק פולני. הנאשם התקשר לבנק תוך שהוא מתזהה לאישה אזרחית יוונית וייר מועצת מנהלים של החברה, בעלת חשבון בבנק. במהלך הבנק סירבה הנאשם ניסה לקבל פרטיהם אודות יתרת הכספיים בחשבון, לשם הוצאה הכספי. פקירת הבנק סירבה לסייע לנאשם לאחר שאליה שאלות לאיומות הפרטיהם ובכך מנעה מהנאשם להשלים את תכניתה המרימה. בית משפט השלום קבע כי מדובר בשני אירועים וקבע מתחם עונש לאישום הראשון הנאשם בין 18 ל-42 חודשים מסר בפועל ובאיורע השני מתחם עונש הנע בין 7 ל-20 חודשים מסר בפועל. על הנאשם, אשר הודה ונטל אחריות, ללא עבר פלילי ואשר שולב בטיפול, הוטל עונש של 22 חודשים מסר בפועל לצד מסר מוותנה, וקנס בסך 70,000 ₪. בית המשפט המחויז קיבל את ערכו הראשון והקל בעונשו. בית המשפט המחויז אישץ את התיחסותו של בית משפט השלום לריבוי החומרה השונים ואולם קבע כי רף העונשה בפסקה נמוך באופן משמעותי ממתחם העונש שנקבע על ידי בית משפט השלום, תוך שנותן דעתו לפסק הדיון שניית בעניינו של מעורב נוסף בפרשה בת"פ (מח' ב"ש) 45889-01-17 **מדינת ישראל נ' דaus** (25.2.18) שם הורשעו 3 נאים בעבירות מרמה והתזהות, אף שם גלובוס היה מעורב, ובמסגרת הסדר טיעון הוטלו עונשים מוסכמים של 4 חודשים ותקופה של שירות ו-9 חודשים מסר בפועל. בית המשפט קבע כי גזר הדיון משקףعلاה ברף העונשה ואולם גם ב厰קרים בהם מחייב בית המשפט על העלאת רף העונשה, יש לעשות כן בצורה מדויה וקבע כי בגין האירוע הראשון מתחם העונש נע בין 15 ל-36 חודשים מסר בפועל ובאים השני מתחם עונש הנע בין 6 ל-18 חודשים מסר. כן נקבע כי יש לקבע את עונשו של הנאשם שהודה באופן מלא בכל המיחס לו כבר בחקירה במשטרה) ברף התחתון והשית על הנאשם עונש של 16 חודשים מסר בפועל".

במה שכך הבחן כבוד השופט קבו בין העניין שלפניו לעניין **מן ועניין דaus**, כשהוא נותן דעתו להיבטים השונים, לקולה ולחומרה:

"מחד גיסא נסיבות המקירה הנוכחי חמורות יותר מאשר פס"ד מן נוכח העובדה שמן היה מבצע יחיד ולא מבצע בצוותא, לא הורשע בקשרית קשר, וכן בשים לב לכך שעבירות המרימה באישום הראשון של מן, הדומה לענייננו, לא השתכללו לכדי עבירה מושלת והוא הורשע בעבירות ניסיון בלבד הויל והכספיים נעצרו עוד בטרם הגיעם לחשבון הבנק, לעומת המתירה שלפניו שבו הנאים הורשעו בעבירה מושלת של קבלת דבר במרימה, שכן כספי המרימה הגיעו לחשבון הבנק של החברה הפיקטיבית. כמו כן מן לא הושם בעבירות הלבנתה הון, שדינה 10 שנים מסר, נוכח התערבות הרשות האמריקאית שמנעה את השלמת ביצוע העבירה. ואולם, הסיבה לכך שבפניו מן העבירות נקטעו בשלב מוקדם יותר נבעה בעיקר מהחלטת רשות האכיפה האמריקאית (הויל ובפרשה זו גלובוס כבר שימש סוכן מטעם FBI). בנוסף לכך, מן הודה במעשהיו כבר בחקירה במשטרה, בניגוד לנאים אשר הודה רק במסגרת הסדר טיעון, לאחר שנשמעו חלק מעדיה הتبיעה (ה גם שלא נשמעה עדותם של גלובוס, העד המרכז).

מאייד גיסא, קיימות נסיבות שבהן המקירה שלפניו פחות חמוץ מעניין מן, ובכללן סכום כספי המרימה בעניין מן העומד על 6,000,000 דולר הגבואה ממשמעות מסכם כספי המרימה בתיק דן (1.427 מיליון דולר), תכנון וביצוע בלבד מן את העבירה המורכבת ובעלותו על חשבון בנק בלבניה, כשפניו לגלובוס הייתה בשלב מאוחר יחסית בעבירה וזאת לשם השגת חשבון בנק פיקטיבי. זאת בניגוד למקירה שלפניו, שבו גלובוס היה מעורב במרימה מתחלפת וחילקו היה ממשמעות. עוד יש לאבחן בין המקרים, בקשר שתפקידו שירות המבחן בעניין מן המליץ על עונשה מוחשית ו konkretit, ואילו במקירה הנוכחי המליצה היא לעבודות שירות".

כבוד השופט קבו ציין כי בחינת מדיניות העונשה הוגנת בעבירות המרימה והתזהות (לא הלבנת הון) מעלה שבמרקדים דומים הוטלו על נאים עונשים במנעד רחב. הוא הוסיף וسكر שורה של גזר דין נוספים (רע"פ 4939/16 נאסר נ')

מדינת ישראל [26.6.16] [שאליו הפנה גם התובע]; ת"פ (מחוזי מרכז) 16-06-18345 **מדינת ישראל נ' עומיסי** [1.11.17]; ת"פ (מחוזי מרכז) 17-04-47229 **מדינת ישראל נ' ברהמי** [11.6.18]; ת"פ (שלום פתח תקווה) 16-06-18203 **מדינת ישראל נ' אנו** [19.12.17] (גם לשני האחרונים הללו הפנה התובע)). לאחר מכן אכן, כי מתחם הענישה ההולם לגבי נאים 1-2 נע בין 12 ל-36 חודשים מסר בפועל בלבד בנוסף לקנס שנע בין 40,000 ל-150,000 ₪, ומתחם העונש ההולם לנאים 3 נע בין 9 ל-30 חודשים מסר בפועל. הכל - לצד לקנס, שנע בין 30,000 ל-100,000 ₪. בית המשפט עמד על כך שחלקו של הנאשם 3 במשותם המרמה, היזוף והלבנתה הוו פחות ממעורבותם של נאים 1 ו-2, אך לצד זאת הוא הורשע בביצוע עבירות סחיטה באוים (אף שלא היה מדובר ברף גובה של אוים).

17. נוסף על פסקי הדין שנבחנו על ידי כבוד השופט קובי בעניין **אבו נאג'י** שהובאו לעל"ד ב"כ המאשימה, אפנה לפסיקה רלוונטית נוספת:

א. בעניין **زيدן** بدون ערעורם של ארבעה נאים, שהורשעו על פי הودאתם בעבירות של זיוף, קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות והלבנתה הוו, במסגרת פרשת הונאה רחבת היקף כלפי המוסד לביטוח לאומי ורישיות המס. היקף העلمות המס אשר בוצעו במסגרת פרשה זו נאמד בסך של כ-30 מיליון ₪ וסך התקבולים שהגיעו לידי המערערים בגין חלקם בתרמית, עמד על כ-2.8 מיליון ₪. בהמשך להסדר טייען בין הצדדים, ובהתחשב במידת חלקו של כל אחד בעבירות שבנה הורשעו, כמו גם בנסיבותם האישיות של כל אחד מהם, בית המשפט המחוזי בנצחת (ת"פ 15-10-61797) גזר עליהם עונשים את העונשים הבאים: על מערער 1 נגזרו 9 חודשים מסר לנשיאה בדרך של עבודות שירות וקנס בסך של 60,000 ₪; על מערער 2 ו-3 נגזרו 20 חודשים מסר בפועל וקנס בסך של 200,000 ₪; על מערער 4 נגזרו 14 חודשים מסר בפועל וקנס בסך של 100,000 ₪. בית המשפט העליון (כבוד השופט יילנר) דחה את ערעוריהם וקבע כי העונשים אשר הוטלו על המערערים אינם מחמורים כלל וכולל בוודאי שאינם חריגים מדיניות הענישה הנוגגת בנסיבות דומות. מעשייהם החמורים גרמו לנמק רחב-היקף ל��פת המדינה ופגעו באמון הציבור ברשות המדינה ומוסדותיה, וזאת בשים לב להיקף המרמה, להתשכחתה, לתכנן שקדם לה ולשיתויות שבביצועה. בכך יש להוסיף כי חומרתה של הפרשה ושל חלקם של המערערים בה מתחדדת ונכח העובה כי בנוסף לשורה האורוכה של עבירות היזוף והמרמה, הורשעו המערערים אף בביצוע מתמשך של עבירות הלבנתה הוו בצוותא חדא עם תмир, וזאת בהיקפים נרחבים" (פסקה 23).

ב. בرع"פ 18/8640 **אדuis נ' מדינת ישראל** [19.3.19] [עניין אדים] بدون ערעור על פסק דין של בית המשפט המחוזי בירושלים (ת"פ 16-04-30250), שגזר על אדים, שהורשע על פי הודאותו בביצוע עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ומספר עבירות של הלבנתה הוו, עונש של 24 חודשים מסר בפועל וקנס כספי בסך של 10,000 ₪. הוא היה שותף לפעולות הונאה, שמטרתו קבלת תוכרת חקלאית במרמה מבלי תשלום עבורה, למוכר אותה, ולהסתיר את מקורה. תכנית הפעולה נרקמה על-ידי שלושה אחרים, שעוניינם נדון בנפרד. אדים לא היה היוזם וההוגה של התוכנית העברינית ולא נמנה בין מבצעי ההונאה העיקריים, אלא שותף שהctrarף לפעולות העברינית במועד מאוחר יותר בעקבות פניותם של מבצעי ההונאה. הוא הוגדר על-ידי בית המשפט כמי שתווך בין גורמים בפרשה. הוא סיפק כסות חשבונאות לפעולות פיקטיביות של סחר בתוכרת חקלאית וביצע פעולות ברכוש אסור, במטרה להסתיר או להסתור את מקורו ואת עשיית הפעולות בו. היקף המרמה היה בסך כ-4.5 מיליון ₪, ואילו אדים קיבל עבור שירותו סך של 50,000 ₪. בבית המשפט המחוזי (כבוד השופט לומפ), נקבע כי מתחם הענישה ההולם נع בין שנתים לבן חמישה שנות מסר בפועל. בשים לב לשיקולי אחדות הענישה ביחס ליתר הנאים בפרשה,

בהתהשבד בנסיבותו הנמור של הנאשם בהיררכיה העברינית, ובעונשים שנגזרו על הנאים המרכזים, קבעה כבוד השופט לומפ כי יש להשית על הנאשם עונש ברף התחתון של המתחם. בית המשפט העליון דחה את ערעורו של אדעים וקבע כי מתחם העונש שנקבע, והעונש שהוטל בגדרו על-ידי בית המשפט המחויז, משקפים איזון ראוי בין השיקולים הרלוונטיים לעניינו של אדעים ובכלל זה שיקולים הנוגעים למעורבותו של אדעים ביחס ליתר המעורבים בפרשה: "אמת בכך, אדעים לא הגה את תוכנית הפעולה ולא יוזם את המעשה, אולם חלקו בפרשה מהותי. תפקודו של אדעים, באמצעות חברת 'יסור', כגורם מתווך, משווה אופיו של תחוכם למעשה ההונאה, בלבדו - ההונאה לא הייתה מושלמת. בית המשפט המחויז התייחס לכך שאדעים איננו העבריין העיקרי בפרשה, וננתן לכך ביטוי שהקבע עונש קל מזה שנגזר על יתר המעורבים" (פסקה 13 מפי כבוד השופט סולברג).

אצין, כי נסיבות פסק הדין בעניין **אדעים** דומות לעניינו מבחינת סוג המרמה, הייקף המרמה, ותפקידו של הנאשם בתוך המארג העברייני. הבדלים משמעותיים שבעתים עניין אדעים חמור מעניינו נובעים מכך ששם המרמה הצלילה להתבצע עד תום ולקורבנות נגרם נזק ממשועות, ומכך שאדעים עצמו הורשע מבצע עיקרי ולא ממשיע. הבדל משמעותי ל考לה נובע מכך שם דובר על שני אישומים (אחד של מרמה ואחד של הלבנתה הונ), שראו בהם ארוע אחד, בעוד שבעניינו מדובר באربعة אישומים (שניים של מרמה ושניים של הלבנתה הונ), וכפי שציינתי - אלה, לטעמי, שני ארועים נפרדים.

18. בהשוואה לפסקי הדין שהובאו לעיל, במקרים שלפני יש סממנים לקולה ולחומרה: לקולה - העובדה שהנאים לא היה עבריין מרכזית או מתקנן האירוע, והעובדת שעסוקין בניסיון שלא צלח, דבר שמוביל להקטנת הנזק הכספי הקונקרטי שנגרם לקורבנות (אף כי הצלחת הניסיון אינה נובעת מחרטה של מי מהמבצעים, אלא מפעולה של הרשות). אזכיר כי עובדת היותו מסיע בלבד תבוא מAMILIA לידי ביטוי בכך שהחוק קובע כי עונשו יהיה מחייב מזה של מבצע עיקרי, ועל כן אין צורך לשקלל נתון זה פעמי נספה (המתחם נקבע לגבי מבצע עיקרי). לחומרה יש לקחת בחשבון שהנזק הלא כספי נגרם למטרות שהעבירה של קבלת דבר במרמה לא הושלמה, לרבות נזק במישור הבינלאומי. עוד אזכיר לחומרה את העובדה שבוצעו גם עבירות הלבנת הונ (והן הושלמו), ואת הסכום הכללי של העבירות (כ-720,000 אירו, שהם כ-2.8 מיליון ₪).

ב"כ הנאשם טען כי העונש שהמאמישה עותרת לו חורג לחומרה מרמת העונשה הנווגת בפרשיות דומות ומרקף העונשה אך הוא לא הגיע כל פסיקה שתתמוך בטענותיו, ותחת זאת הסתפק בטענה בעלה כי "כל הפניות וכל ההיקושים אוטם מבקשת המדינה לעשותות, מכוונים לעבירות, בהן לא הורשע הנאשם, בكونסטלציות משפטיות אותן לא ניתן ליחס לנאים". לנוכח כל הפסיקה שהובאה לעיל, ברור כי מתחם עונשה שלו טעונה ההגנה, אינו עולה בקנה אחד עם מדיניות העונשה הנווגת.

בהתהשבד לטענת ההגנה שלפיה, שימוש במסרים, קל וחומר מסרים ממושכים, אין בהם כדי לקדם שום תכליות הרתעה, וההפניה לדוח ועדת דורנر בהקשר זה, אפנה לדברי כבוד השופט מזוז בע"פ 8345/15 **אוחנה נ' מדינת ישראל** [19.9.17], פסקה 32:

"זה לא מכבר עמדתי על האפקטיביות של עונשה מרתיעה בעבירות כלכליות כלפי אלה השוקלים או החזומים לבצע עבירות כאלה: '... מחוקרים שנערכוabisco את הקביעה כי אפקט ההרתעה הנלווה להחמרה בעונשה הוא בעל משקל רב יותר בהקשר של עבירות אנשי ציבור ועבירות כלכליות, וזאת להבדיל מאפקט חלש יותר בהקשר של עבירות רחוב ואלימות (חגית לרנו עבריינות ואכיפת חוק 67

(2016) והאסמכתאות שם). נמצא זה מובן ואינו מפתיע, שכן עבירות אנשי ציבור וUBEIROT כלכליות מתבצעות בדרך כלל על ידי אנשים נורטטיביים בעלי מעמד חברתי, והאפשרות של עמידה בפני חקירה פלילית, משפט ועונשי מאסר, מרתקעה יותר מטבע הדברים 'אדם מן היישוב', ובוודאי אדם בעל מעמד חברתי ציבורי, לעומת מי שמנהله אורה חיים עבריני ומוקים מגע מתמיד עם מערכת אכיפת החוק, ובפרט מי שכבר עבר את 'החויה' של חקירה, משפט ומאסר. וראו גם דבריו ברוח זו של השופט א' רובינשטיין בע"פ 677/14 **דנקר נ' מדינת ישראל** (17.7.2014), באשר לafkaktiviot הרתעת הרבים הנלווה לעונשה בעבירות 'צוארון לבן'...".

אנו למדים, אפוא, כי דזוקא בעבירות כלכליות, על מנת שהענישה תהיה מرتיעה, עליה לכלול בדרך כלל רכיב של מאסר בפועל, והדבר אכן עולה מהມדייניות הנוגגת, כמו גם לעיל.

לנוכח האמור, אני קובעת כי מתחם העונשה לכל אחד משני האירועים נع בין 9 ל-30 חודשים מאסר בפועל, למבצע עיקרי. אזכור, כי בהתחשב בכך שהנאשם היה **מסיע**, עונשו יהיה מחצית מזה של מבצע עיקרי. עוד אזכיר, כפי שציינתי, כי בគונתי להטיל עונש כולל בגין שני האירועים.

חריגה ממתחם העונש הראווי וביטול הרשעה

19. במקרה דנן, לא קיימים שיקולים אשר מצדיקים חריגה ממתחם, לחומרה או לקולה, ולא נטענה טענה בעניין זה עליידיצד כלשהו.

20. אשר לעתירת ההגנה לבטל את הרשותו של הנאשם: הטענה הוועלה בועלמה, שלא כל התיחסות לפרמטרים שנקבעו בפסקה כacula שיש לשקל בהקשר זה, ונראה שלא בכך. כמובן, משהוכח ביצועה של עבירה, הרשעה היא הכלל, ואילו אי הרשעה היא החיריג. בשורה ארוכה של פסקי דין שב בית המשפט העליון והתייחס לכל שנקבע בע"פ 2083/96 **כתב נ' מדינת ישראל**, (פ"ד נב(3) 337 (1997)), ולפיו, על מנת להחיל את החיריג בדבר סיום ההליכים ללא הרשות על עניינו של נאשם בגין, יש להשתכנע בקיום של שני תנאים מצטברים: האחד, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקירה על הרשותה מבלתי פגוע באופן מהותי בשיקול העונשה האחרים, ובهم התועלת שתצמץ לאינטראקציוני-חברתי מההרשותה; השני, הרשותה תפגע באופן חמור, פגעה קונקרטית, בשיקום הנאשם. בין של שני התנאים מלמד כי על בית המשפט לאזן בין האינטראקציוני הציבורי לבין הניסיבות האינדיידואליות של הנאשם. בין אלו, יבואו בחשבון שיקולים שעוניים הרתעה, אכיפה שוויונית של החוק, טיב העבירה וחומרתה, עברו הפלילי של הנאשם, גילו והנזק שיגרם לו מההרשותה. במקרים שבהם הנאשם הוא בגין גובר לרוב השיקול הציבורי, ורק כחריג תאפשר סטייה מההרשותה ומחובת מצוי הדין (ראו, למשל, לאחרונה, בע"פ 4318/20 **מדינת ישראל נ' חסן** [18.4.21], פסקה 24, מפי כבוד השופט ברק-ארז, וברע"פ 547/21 **סיטניק נ' מדינת ישראל** [17.3.21], מפי כבוד השופט קרא). אף לא אחד משני התנאים מתקיים בענייננו, וההגנה אף לא ניסתה להראות אחרת. העיטה לבטל את הרשותהеннאשם נדחתת, אפוא.

נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה

21. חשוב לציין, שגם מティיעוני ההגנה וגם מדבריו האחרונים של הנאשם כי אינו מקבל את מסקנותי בהכרעת הדין. הוא ממשיר לטעון כי לא הבין ולא ידע בזמן אמת שעסוקין בפעולות פלילית. מטבע הדברים, אף אינו מביע חרטה על מעשי, אלא ממשיך לראות עצמו כקורבן. בדבריו האחרונים הוא הצטער "על דבר זהה קרה ונפלתי לדבר הזה

אבל באמת שלא הייתה לי כוונה לرمות מישחו... אם לא היו פונים אליו לא הייתי מגע למצב זהה. יכול להיות שההתנהלות שלי לא הייתה נכונה באותו זמן, אם הם לא היו בונים את כל התשתית הזאת לא הייתה מגע למצב זהה". مكان שאין הנאשם יכול לזכות בהקללה השמורה למי שלוקח אחריות על מעשיו, מביע חרטה ועשה מאכזים לתיקון.

22. עוד יש לומר, כי כל טענותיו של ב"כ הנאשם על אודות מאפייניו של הנאשם ונסיבותו האישיות, שנתקבשתי לשקלול לזכותו, נטענו ללא ראיות או תמייה כלשהי. לא הובאו עדים ולא הוגש מסמכים, אף כי ניתן להניח שהגבוי חלק נכבד מהדברים ניתן היה להביא ראיות, חרף מגפת הקורונה שהיינו בעיצומה. המסמך היחיד שהופניתי אליו הוא מסמך **ג/9**, המלמד על מכירת מנויותו של הנאשם במספר חברות שבנה היה שותף, אך גם הוא אינו מלמד על מה שהגנה ביקשה להראות באמצעותו: כי הנאשם נאלץ למוכר את כל (או מרבית) נכסיו הפיננסיים וכןר כמעט חסר כל. אין במסמך זה אלא תמונה נקיונית על פעולה פיננסית שבוצעה, ואין בו כדי ללמד דבר על מצבו הפיננסי הכללי של הנאשם ביום.

23. אני זוקפת לזכות הנאשם את היותו נדער עבר פלילי, ואת העובדה כי נשיאת מסר בישראל תרחיק אותו מאותן חלק משפחתו המתגורר בהונגריה, בפרט בהתחשב בהשפעת מגפת הקורונה. דבר זה יקשה להן עליו, הן על משפחתו שם, ויש להתחשב בהשפעת העונש על הנאשם ומשפחתו. לקחתי בחשבון את העובדה שבסמך ארבעה חודשיים, בתחילת החוקרים (אוגוסט עד תחילת דצמבר 2017) היה הנאשם מוגבל בתנועותיו בשל צו עיקוב היציאה שהוצאה נגדו.

24. עם זאת יש לזכור כי בהתאם לפסיקה, כאשר עסקין בעבירות כלכליות, ככל יש לתת עדיפות לשיקולי הרתעה ולאיונטרס הציבורי שבבחומרת העונשה על פני נסיבותו האישיות של הנאשם (רע"פ 162/21 **عبدالלה עלי נ' מדינת ישראל** [25.1.21], פסקה 5).

25. לא מצאתи כי בנסיבות תיק זה יש לתת משקל ממשוני לחילוף הזמן, העומד על כחמש שנים ומהצה מאז ביצוע העבירות. החוקרים התנהלה ביעילות, ובהתחשב בהיקף הפרשות שחקירה זו הייתה חלק מהן (כפי שהתרבר במהלך שמיעת הראיות בתיק), ובצורך לשחרר פעולה עם רשותות זרות, אין מדובר בפרק זמן ממושך. כתוב האישום הוגש כעבור כשנתיים וגם המשפט התנהל ביעילות, תוך שיתוף פעולה של שני הצדדים. אזכיר עוד, שמתן גזר הדין (ועוד קודם לכן הקראת הכרעת הדין) התעכבו במספר חדשניים בשל בקשות הנאשם לדוחיות, שנבעו מאיוזי מגפת הקורונה. מובן, שדבר זה אינו נזקף לחובתו, אך גם לא נחשב כשיעור לכולה, במסגרת רכיב "חלוף הזמן".

25. בהתחשב בכל האמור לעיל, אני סבורה שיש למקם את עונשו של הנאשם מעט מתחת למרכז מתחם העונש שקבעתי, ככלור ברגע הבינו נמוך של המתחם (כעתרת המאשימה).

כפי שציינתי לעיל, אף שקבועתי מתחם עונשה נפרד לכל אrouע, אקבע עונש כולל לכל האישומים, המתחשב במתחם, בכר שמדובר בשני אrouעים, בכר שהנאשם הורשע כמסיע, ובמיקום הראוי, לטעמי, של עונש הנאשם בתוך המתחם.

26. **לענין הקנס:** אף שלא הוכחה מידת טובת ההנהה שהנאשם אמר היה להפיק, ואף שבפועל לא הופעלה לא הופקה טובת הנהה לנוכח אי הצלחת הניסיון, כאשר עסקין בעבירות כלכליות, שמטרתן הפיקת רווח כספי, מן הראוי להטיל קנס (ראו למשל ענין **חסן**, פסקה 30). במקרה זה, בהתחשב בכלל הנתונים ובכר שהנאשם לא הפיק רווח, הקנס יהיה

סוף דבר

- .27. לנוכח כל האמור, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. מאסר בפועל בן 14 חודשים;
 - ב. מאסר בן 6 חודשים, אך הנאשם לא ישא עונש זה אלא אם בתוך 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור עבירה שבה הורשע;
 - ג. קנס בסך 50,000 ₪ או 90 ימי מאסר תמורה. הקנס ישולם ב-10 תשלוםים שוויים ורצופים, החל ביום 1.6.2021 ובכל 1 בחודש בחודשים שלאחר מכן. אי עמידה בשני תשלוםים רצופים במועד תגרור העמדת כל יתרת הקנס לפירעון מיד! **71**

זכות ערעור כדין.

ניתן היום, כ"א"א איר תשפ"א, 03 Mai 2021, בנסיבות הצדדים.

[1] הכוונה לטכניקת מרמה, שכנוו והתחזות, המנצלת תוכנות פסיכולוגיות אנושיות, המביאות את האדם לצית מרצון לבקשת "תיקף" ולמסור לידי מידע אישי על אודוטו או על אודוטות ארגונו [ההגדירה בהשראת האתר של מערכת הסיבר הלאומי "מהי הנדסה חברתית"]. חלק מהעדים במהלך דיוני הוהוקחות עשו שימוש בביטוי זה, כמצוטט בהכרעת הדין

[2] למעשה, יציאתו של הנאשם הוגבלה מיום 4.8.17 עד 1.12.17, קרי: למשך כמעט ארבעה חודשים

[3] ע"פ 686/20 **אבו נאג'י נ' מדינת ישראל** תלוי ועומד בבית המשפט העליון